

FORMAREA PROFESIONALĂ CONTINUĂ A BIBLIOTECARILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA - ÎNTRE NECESITATE ȘI REALITATE

Nelly Țurcan

Formarea și identitatea profesională a bibliotecarului reprezintă o problemă actuală, determinată de schimbările generate în ultimii ani, în domeniul biblioteconomiei și științei informării. Profesiunii în biblioteconomie și știința informării se confruntă cu o provocare dinamică a mediului tehnologic care cere utilizarea extensivă și eficientă a tehnologiei informației și comunicațiilor în scopul supraviețuirii și pentru îndeplinirea necesităților informaționale complexe ale utilizatorilor. Totodată, provocarea schimbării vine și din partea societății, care solicită de la biblioteci servicii noi și inovative, creativitate și consiliere. Schimbarea este inevitabilă pentru supraviețuirea și succesul oricărei biblioteci în lumea tehnologică.

După cum menționează distinsul profesor Ion Stoica, „*sunt puține profesiile în perimetrul cărora s-au produs schimbări atât de esențiale și atât de profunde cum este cazul biblioteconomiei și științei informării*”¹. Particularitatea activității bibliotecilor este caracterizată prin mobilitate, care este asociată cu modificarea resurselor și tehnologiilor informaționale. Totodată, suntem conștienți că și competențele profesionale anterioare pot să nu mai fie de actualitate într-un timp foarte scurt. De aceea, trebuie implementate forme și metode inovative de activitate în bibliotecă, fiind necesare cunoștințe teoretice din științe conexe. În jurul nostru totul s-a schimbat, inclusiv mediul educațional și informațional, iar cel mai important, s-au schimbat utilizatorii noștri, nevoile și cerințele lor. Pentru a ține pasul

---

¹ Ion Stoica. *Structuri și relații informaționale în dezvoltarea învățământului și a cercetării românești*. București: Alternative, 1997, p. 79.

cu aceste procese, bibliotecarul trebuie să învețe permanent. Profesioniștii din domeniul biblioteconomiei și științei informării trebuie să dezvolte competențele profesionale necesare pentru a oferi acces la o gamă cât mai largă și variată de resurse și servicii informaționale, educaționale și socioculturale.

Actualmente, dezvoltarea dinamică a practicii biblioteconomice, precum și implementarea constantă a inovațiilor necesită actualizarea periodică a cunoștințelor profesionale. Există opinii conform cărora bibliotecarul trebuie să reînnoiască anual circa 5% cunoștințe teoretice și aproximativ 20% competențe profesionale. În S.U.A., de exemplu, a fost determinată unitatea de măsură a uzurii morale a cunoștințelor profesionale - așa-numita *perioadă de înjumătățire*² a competențelor. Ca urmare a unor noi informații, competența profesională este redusă la jumătate. În ultimele decenii, această perioadă este redusă drastic. Dacă 50% din uzura morală a cunoștințelor specialistului, în cazul absolventului anului 1940, se constata că apare după 12 ani, pentru absolventul anului 1960 - această uzură se observă în numai 8-10 ani, iar la actualii absolvenți se constată în doar doi-trei ani³. Astfel, actualizarea permanentă a cunoștințelor și competențelor profesionale devine o condiție indispensabilă pentru profesionalismul bibliotecarilor.

În aceste circumstanțe, calea principală a evoluției profesionale a bibliotecarilor este formarea pe parcursul întregii vieți. La începutul secolului al XXI-lea, paradigma instruirii pentru toată viața a fost înlocuită de una nouă - instruirea pe parcursul întregii vieți. Reprezentanții școlii superioare din domeniul biblioteconomiei și știința informării din Republica Moldova, preocupați de amploarea reformei sistemului educațional, de

---

² Perioada de înjumătățire sau timpul de înjumătățire ($t_{1/2}$) este durata de timp necesară pentru ca o cantitate să scadă la jumătate față de valoarea măsurată la începutul perioadei. Deși noțiunea este folosită, în special, în fizica și chimia nucleară pentru descrierea fenomenelor de dezintegrare radioactivă, ea poate descrie orice descreștere exponențială.

³ Adam B. Jaffe; Manuel Trajtenberg. *Patents, Citations, and Innovations: A Window on the Knowledge Economy*. Cambridge: MIT Press, 2002, p. 147.

trecerea la două, iar apoi la trei cicluri de instruire, au încercat să determine strategia și tactica realizării acestei reforme. În special, atenția lor a fost concentrată pe asigurarea continuității în formarea competențelor profesionale la diferite nivele de formare a bibliotecarilor, precum și pe stabilirea unor relații durabile între ele. Aprobarea, în noiembrie 2014, a noului Cod al Educației din Republica Moldova a condus la demararea unei reforme complexe în sistemul educațional, în lumina căreia formarea competențelor profesionale devine un proces complex și multidimensional, la care participă reprezentanții diverselor segmente ale comunității profesionale: educațional, vocațional, științific, administrativ.

Marea majoritate dintre noi conștientizăm că trăim în epoca informației. Împărtășim o cultură comunicațională. Trăim vremuri în care ideile și conceptele noi schimbă totul de la o zi la alta, indiferent dacă este vorba de nanotehnologie sau de bibliotecă. Ceea ce caracterizează cel mai bine lumea modernă este fluxul masiv de informații, aproape de neînchipuit, care generează un torent de schimbări. Din cele mai diverse surse: cărți și filme, mass-media și Internet, informația nouă vine ca o avalanșă de date pe care noi să le vedem, să le pipăim și să le auzim. Așa cum scria Anthony Robbins în cartea *Putere nemărginită*: „În societatea de azi, cei care au informațiile și mijloacele de a comunica sunt precum regii de odinioară: au puterea nemărginită. [...] Interesant de remarcat este faptul că, în zilele noastre, secretul puterii este la îndemâna noastră, a tuturor. Dacă în vremurile medievale nu erai rege, nici că puteai deveni prea ușor. Dacă la începutul revoluției industriale nu aveai capital, șansele să-l obții erau destul de reduse. Dar în ziua de azi, orice puștan îmbrăcat în blue jeans poate crea o corporație care să schimbe fața lumii. În lumea modernă, informația este apanajul regilor. Cei care au acces la anumite forme de cunoștințe specializate se pot schimba pe ei înșiși și, în multe privințe, întreaga noastră lume”⁴.

⁴ Anthony Robbins. *Putere nemărginită*. București: Amaltea, 2001, p. 17.

Și dacă tot facem referire la epoca informației, trebuie să constatăm că tot mai des caracterizăm viața modernă prin calificative care reflectă dinamism și variabilitate: tempoul de viață, densitatea de informații, fluxul de evenimente etc. Analiștii occidentali consideră că, în timpul vieții, omul modern este nevoit de șapte-nouă ori să-și schimbe statutul profesional și să studieze direcții noi de activitate. Aceste probleme complexe nu pot fi soluționate în afara contextului dezvoltării profesionale continue.

Acum mai bine de 80 de ani, Ranganathan a elaborat celebrele Legi ale biblioteconomiei (1931), pe care le considerăm actuale și astăzi, inclusiv în ceea ce privește evoluția profesională a bibliotecarilor. Toate cele cinci Legi ale lui Ranganathan sunt aplicabile pentru formarea profesională a bibliotecarilor, în special cea de-a cincea Lege care, probabil, nemijlocit se referă la schimbarea rolului educației în domeniul biblioteconomiei și științei informării. A cincea Lege spune că „biblioteca este un organism în creștere”. A cincea Lege ne prezintă caracteristicile vitale și durabile ale bibliotecii în calitate de instituție și obligă la ajustarea constantă a concepțiilor și competențelor noastre la misiunea și activitatea bibliotecii. Dovadă este efortul continuu de adaptare la mediu când bibliotecarii și bibliotecile caută, folosind toată gama de capacități și competențe, să-și diversifice resursele informaționale și serviciile.

Biblioteconomia și știința informării, de asemenea, sunt organisme în dezvoltare, iar când Ranganathan a sugerat că perspectivele noastre privind relațiile cu biblioteca trebuie permanent ajustate, credem că savantul s-a referit și la educația în domeniul biblioteconomiei și științei informării. Programele în acest domeniu cu siguranță s-au schimbat, au fost ajustate la schimbări pentru a fi adaptate la noile perspective și tehnologii. Cele mai recente se referă la implementarea formelor și metodelor noi de formare profesională, atât cele formale cât și cele informale. De exemplu: includerea specialităților noi în *Nomenclatorul domeniilor de formare profesională al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I* (în cadrul domeniului

de formare profesională Științe ale Informării au fost deschise două specialități noi: *Tehnologia comunicării în domeniul infodocumentar; Servicii informaționale și socioculturale*); deschiderea programelor de master (*Managementul instituției infodocumentare; Biblioteci digitale și servicii informaționale*); trecerea învățământului universitar la trei cicluri (doctoratul a devenit ciclul al treilea al învățământului universitar, iar în Nomenclatorul specialităților științifice a fost inclusă specialitatea *Infodocumentare, biblioteconomie și știința informării*).

Totodată, pentru a sprijini procesul de formare profesională continuă a bibliotecarilor este necesar un sistem durabil care să ofere comunității profesionale diverse oportunități de cunoaștere, studiere și cultivare a competențelor profesionale. Cu părere de rău, după o perioadă de șase ani (2001 - 2006) și-a încheiat activitatea Școala de Biblioteconomie din Moldova, organizată cu susținerea Fundației Soros Moldova și OSI Budapesta, care a oferit posibilități de creștere profesională pentru diferite categorii de bibliotecari. O perioadă destul de îndelungată, formarea profesională continuă s-a limitat la diverse forme și metode de instruire la nivel local și instituțional. Cu toate acestea, unele biblioteci din Republica Moldova s-au adaptat la cerințele schimbării socioeconomice, tehnologice, informaționale și au venit cu soluții inovatoare în identificarea, cultivarea și capitalizarea competențelor profesionale ale angajaților. Experiența Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, care a lansat mai multe metode inovatoare de instruire, printre care menționăm „Cafeneaua publică”, „Zilele FedEx@Hasdeu”, „Chindii profesionale” etc. poate fi un exemplu elocvent.

Pentru profesionalizarea personalului de specialitate din domeniul infodocumentar este necesară crearea unor condiții de formare continuă a acestora, în primul rând, prin centre de perfecționare. În acest scop, *Strategia națională de dezvoltare a culturii „Cultura 2020”* prevede crearea Centrului de Cercetare și Formare în domeniul Culturii. La sfârșitul anului 2014 a demarat procedura de consultare publică a proiectului Hotărârii de Guvern

„Cu privire la Instituția publică Centrul de Cercetare și Formare în domeniul Culturii”.

În anul 2012 a fost publicat raportul Filialei din Republica Moldova a Consiliului pentru Cercetări și Schimburi Internaționale (IREX) cu privire la accesul la informație prin bibliotecile publice din Republica Moldova. Această evaluare a scos în evidență problemele ce țin de lipsa resurselor și programelor de instruire. Programul Novateca, finanțat de Fundația Bill și Melinda Gates, are scopul de a facilita transformarea bibliotecilor din Republica Moldova în instituții comunitare puternice prin consolidarea unui sistem de dezvoltare profesională a bibliotecarilor. Pentru a pune în practică obiectivele programului, Novateca a creat mai multe Centre Regionale de Formare. Odată cu deschiderea acestor centre s-a activizat formarea profesională a bibliotecarilor, în special privind utilizarea tehnologiilor informaționale și serviciilor moderne de bibliotecă.

Recunoscând importanța formării profesionale continue și ținând pasul cu schimbările în activitatea unei biblioteci moderne, Centrul de Formare Continuă din cadrul Universității de Stat din Moldova⁵, în lipsa unui centru național de formare profesională, a lansat o serie de cursuri tematice de scurtă durată (20 - 150 de ore) pentru bibliotecarii din bibliotecile publice, școlare și universitare. De asemenea, sunt oferite posibilități de formare profesională în cadrul programului de recalificare profesională (1500 de ore), destinat acelor persoane care nu au studii superioare în biblioteconomie și știința informării. De asemenea, un alt centru care implică și antrenează în acțiuni de instruire bibliotecari din toate rețelele a solicitat licență de acreditare pentru servicii educaționale în domeniul biblioteconomiei și științei informării. Acest centru este un proiect național - Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari, care a fost constituit în baza Memorandumului între Primăria Municipiului

---

⁵ Actualmente, Centrul de Formare Continuă al Universității de Stat din Moldova este unicul centru acreditat de Ministerul Educației al Republicii Moldova pentru a presta servicii educaționale în domeniul biblioteconomiei și științei informării.

Chișinău, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” și Reprezentanța din Republica Moldova a Fundației IREX Programul Novateca, Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova.

Pentru fundamentarea teoretico-pragmatică a procesului de evoluție profesională, se folosesc câteva concepte: *formarea profesională continuă, educația continuă sau educația permanentă, instruirea de-a lungul întregii vieți* etc. Desigur, există anumite diferențe în abordarea acestor concepte, care depind de contextul utilizării acestora, nivel de integrare etc. Lăsând la o parte anumite particularități pe care le identifică specialiștii din domeniul științelor educației cu privire la conceptele menționate, în esență ele includ:

- a) dezvoltarea competențelor;
- b) dezvoltarea permanentă, continuă, de perspectivă;
- c) formarea în fiecare moment al vieții.

Într-un raport UNESCO, publicat încă din 1972, sunt menționate două concepte de bază ale formării profesionale continue⁶:

1. fiecare individ trebuie să fie în stare să învețe pe tot parcursul vieții; instruirea pe tot parcursul vieții este piatra de temelie a societății care învață;
2. noul spirit educațional face ca individul să devină creator al propriului progres cultural, autoînvățarea, în special autoînvățarea asistată, are o valoare de neînlocuit în orice sistem de învățământ.

În scopul îndeplinirii acestui concept, una din fondatoarele Mesei Rotunde pe problemele de Formare Profesională Continuă, Elizabeth W. Stone, care a avut și contribuții importante la nivel

---

⁶ E. Faure et al. *Learning to Be: The World of Education Today and Tomorrow*. Paris: UNAESCFO, 1972, p.181-182.

internațional privind dezvoltarea formării profesionale continue a bibliotecarilor, a afirmat⁷:

1. una dintre cele mai importante probleme cu care se confruntă profesia noastră este formarea profesională continuă a personalului de bibliotecă și din instituțiile de informare și documentare;
2. există o discrepanță serioasă între cunoștințele disponibile și aplicabilitatea lor în implementarea serviciilor prestate de biblioteci și instituții de informare și documentare;
3. formarea profesională continuă în biblioteci, instituții de informare și documentare este o problemă la nivel național care poate fi soluționată cu ajutorul unei planificări, de asemenea, de nivel național.

Aceste concepte și ipoteze au fost confirmate și în alte documente internaționale și europene din sfera infodocumentară. În acest sens putem menționa *Manifestul IFLA/UNESCO cu privire la bibliotecile publice*⁸. Conform acestui document, „Bibliotecarul este un intermediar activ între utilizatori și sursele de informare. Educația profesională continuă a bibliotecarului este indispensabilă pentru asigurarea celor mai bune servicii de bibliotecă”. Aceasta ar însemna că eficiența și calitatea serviciilor prestate de bibliotecile publice, precum și de alte tipuri de biblioteci și instituții infodocumentare pentru publicul larg, depind de experiența angajaților acestora. Schimbarea constantă a nevoilor societății, tehnologiile în continuă evoluție și dezvoltarea cunoștințelor profesionale cer stringent ca

---

⁷ Blanche Woolls. Continuing professional education to continuing professional development and workplace learning: the journey and beyond. In: *Continuing Professional Development - Preparing for New Roles in Libraries: A Voyage of Discovery: Sixth World Conference on Continuing Professional Development and Workplace Learning for the Library and Information Professions*. München: Saur, 2005, p. 14.

⁸ *IFLA/UNESCO Manifestul bibliotecii publice*: [online]. 1994. [accesat 29.05.2015]. Disponibil pe Internet: <http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/manif.htm>.

cei ce oferă informația să își lărgescă orizontul de cunoaștere și să își îmbunătățească deprinderile prin învățare continuă⁹.

De asemenea, conform *Manifestului IFLA/UNESCO cu privire la bibliotecile publice* formarea profesională continuă se axează pe mai multe principii, dintre care enumerăm:

- evaluarea periodică a nevoilor de învățare;
- spirit organizațional și managerial din partea celor delegați să se ocupe de dezvoltarea profesională și educarea continuă a personalului, oameni cu experiență în educarea continuă;
- diseminarea largă a informației privind educarea continuă și a surselor de informație;
- activități legate de educarea continuă, care: să includă obiective legate de învățare aliniate unor nevoi clare; să urmeze principiile proiectului de instruire și a teoriei învățării; să selecteze instructori de curs pe baza cunoștințelor acestora în domeniu și a abilităților lor de predare; să aibă mereu în vedere transferul de cunoștințe și feedbackul;
- aproximativ 10% din orele de muncă să fie asigurate pentru participarea la seminare, ateliere de lucru, învățare la locul de muncă;
- evaluarea dezvoltării profesionale continue.

Pentru ca să învățăm ceva nou, trebuie în primul rând să ne autoevaluăm, să generalizăm rezultatele obținute, să analizăm nivelul pe care l-am atins, să facem schimb de experiență cu alți bibliotecari, să actualizăm permanent competențele profesionale și, astfel, să avem satisfacția pentru ceea ce am realizat. Trebuie să constatăm că, la acest capitol, lucrurile nu stau chiar așa cum ne-am fi dorit. Studiul pe care l-am realizat în perioada 2013 - 2014 în toate tipurile de biblioteci și zone geografice ale Republicii Moldova și la care au participat circa 350 de bibliotecari a constatat

⁹ Jana Varlejs. *Dezvoltarea profesională continuă: Principii și acumularea celei mai bune experiențe*. [online], 2008. [accesat 29.05.2015]. Disponibil pe Internet: <http://www.ifla.org/files/assets/cpdwl/guidelines/cpdwl-qual-guide-ro.pdf>.

că bibliotecarii au o percepție destul de bună privind activitatea lor profesională. Deși circa 41% din participanții la sondaj au menționat că actualizarea continuă a pregătirii profesionale are un rol foarte mare, doar 8% din respondenți au menționat că într-o măsură foarte mare acordă timp și resurse pentru pregătirea profesională. Cu toate acestea, 40% din respondenți apreciază la un nivel foarte înalt faptul că pregătirea profesională actuală corespunde cerințelor postului actual și de perspectivă. De asemenea, 34% dintre bibliotecari consideră că, într-o măsură foarte mare, pregătirea continuă asigură succesul în activitatea profesională și dezvoltarea unei cariere în biblioteconomie.

S-ar părea că bibliotecarii conștientizează necesitatea de a cunoaște mult, de a poseda competențe noi, dar este îngrijorător faptul că în procesul chestionării, întrebarea „*Ce cunoștințe, competențe trebuie actualizate?*” a pus în dificultate mulți bibliotecari, iar întrebarea a rămas fără răspuns în aproximativ 25% dintre chestionare. Putem avea două explicații pentru această situație: sau nu știm ce trebuie să știm sau deja le cunoaștem pe toate.

Dobândirea unui anumit nivel de competență poate fi percepută ca fiind capacitatea unei persoane de a utiliza și combina capacitățile de cunoaștere, deprinderile și competențele generale în acord cu diversele cerințe specifice unui anumit context, situații sau probleme. Cu alte cuvinte, *capacitatea individului de a face față schimbării, situațiilor complexe și neprevăzute determină nivelul său de competență.*

Diverse organisme, organizații și instituții internaționale sunt preocupate de evoluția profesională și dezvoltarea competențelor. În primul rând, trebuie să menționăm documentul de lucru al Comisiei Europene *Un posibil cadru european al calificărilor în perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți*¹⁰, conceput pentru a

---

¹⁰ *Un posibil cadru european al calificărilor în perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți*: Document de lucru al Comisiei Europene [online]. Bruxelles, 2005. [accesat 29.05.2015]. Disponibil pe Internet <http://www.edu.ro/index.php/articles/3342>

reprezenta un etalon pentru diferitele sisteme și cadre de calificări din Europa și în care sunt specificate opt nivele de referință cuprinse în *Cadrul European al Calificărilor*, definite prin rezultate ale învățării, care pot fi aplicate și pentru specialiștii din informare și documentare. Menționăm că, în Republica Moldova, a fost elaborat *Cadrul Național al Calificărilor* pentru domeniul de formare profesională *Științe ale Informării*, care specifică setul de competențe profesionale pentru cele trei nivele de studii universitare licență, masterat, doctorat, și orientează spre continuitatea dobândirii competențelor profesionale prin programe de recalificare și formare profesională continuă. Un alt document este *Euroreferențialul privind competențele profesioniștilor europeni în domeniul informării și documentării*¹¹, care este un instrument util pentru recunoașterea competențelor în informare și documentare. În această lucrare sunt evidențiate 33 de domenii de competență și 20 de aptitudini principale.

Și în Republica Moldova subiectele privind competențele și formarea profesională continuă a bibliotecarilor sunt destul de frecvente în literatura de specialitate. În ultimii cinci ani, la nivel mondial, doar pe tema competențelor profesioniștilor din biblioteconomie și știința informării au fost publicate peste 200 de lucrări. Practic, fiecare competență și abilitate este evidențiată ca fiind foarte importantă pentru profesioniștii din sfera informațională. Numărul de documente referitoare la acest subiect sugerează că este o problemă importantă pentru bibliotecă și profesia de bibliotecar, precum și faptul că profesia a ajuns la un moment de cotitură în istoria sa. De asemenea, se menționează că natura profesiei ar putea să se schimbe dramatic în funcție de modul în care specialiștii răspund provocărilor din mediul înconjurător.

Problema competențelor este importantă datorită mediului provocator cu care se confruntă profesioniștii din domeniul

¹¹ *Euroreferențialul I&D*: [online]. Ed. a 2-a revăzută integral/ trad.: Julieta Moleanu, Marie Trancu-Boscoff, Nicoleta Marinescu. 2005. [accesat 29.05.2015]. Disponibil pe Internet: http://www.bmms.ro/continut/doc/P13_Euroref.pdf

informării. Linda Ashcroft caracterizează mediul de lucru al profesioniștilor din domeniul informației și documentării în secolul al XXI-lea ca fiind unul dintre cele mai dinamice și cu schimbări constante. Autoarea menționează faptul că introducerea rapidă a noilor tehnologii presupune că profesioniștii din domeniul informării trebuie să fie flexibili în adaptarea și adoptarea de noi competențe și strategii¹².

Bibliotecarii au nevoie de un nou set de competențe specifice pentru a furniza servicii de calitate și pentru menținerea rolului lor în calitate de experți de informații într-o lume Web 2.0 și Web 3.0. Aceste competențe se dezvoltă nu doar prin autodezvoltare, dar și prin participare la instruirea formală, nonformală și informală în cadrul diverselor centre și filiere de formare profesională continuă.

În procesul de formare profesională continuă este importantă concentrarea pe rezultate. Este vorba despre motivația bibliotecarilor pentru dezvoltarea profesională. Dacă avem un anumit scop (de exemplu, acela de a deveni bibliotecar de categorie superioară), dezvoltând un algoritm pentru realizarea acestui scop, acumulând un anumit volum de cunoștințe, muncim regulat și sistematic. Sau suntem în situația care necesită dobândirea unor cunoștințe și competențe specifice (de exemplu, un stimulent de acest gen ar putea fi schimbarea sectorului de activitate profesională, pregătirea și participarea la conferințe, lansări de carte, traininguri și alte evenimente din viața bibliotecii).

În încheiere, un exemplu, în primul rând pentru cei care, atunci când ating un anumit prag al „succesului”, cred că nu mai e nevoie să se implice la fel cum s-au implicat la început deoarece ceea ce au acum este suficient și nu mai trebuie să „vâslească”. Este semnificativ exemplul lui Anthony Robbins, din cartea *Deciziile sunt cheia schimbării*, care se potrivește foarte bine pentru motivarea

---

¹² L. Ashcroft. Developing competencies, critical analysis and personal transferable skills in future information professionals. In: *Library Review*. 2004, nr. 53(2), p. 82-88.

formării profesionale continue și pe care putem s-o numim „Sindromul Niagara”: „Te afli pe un râu ce curge încet, întins într-o barcă, fără să mai vâslești- deoarece crezi că nu mai este nevoie, deoarece râul curge lin. Prins în desfătare și nepăsare, nu observi că râul prinde ușor viteză, iar când te trezești și vezi ce se întâmplă, observi că mai ai câțiva metri până la cascadă și începi să cauți vâslele și să vâslești vârtos în amonte”¹³.

Ce se va întâmpla? Majoritatea cad în cascadă, însă puțini totuși găsesc resursele, puterea și îndârjirea de a se ridica și de a o lua de la capăt. Chiar și felul în care cazi arată lipsa de pregătire care nu lasă nicio șansă oricărui amator, însă călește și întărește un învingător. Astfel, dacă dorim să facem parte din categoria celor care se manifestă în profesie, trebuie să nu refuzăm să mai învățăm și să re-învățăm deoarece, după cum afirma profesorul Ion Stoica, „cea mai importantă zonă a schimbării, în orice domeniu de activitate este reprezentată de cadrul și de nivelul pregătirii specialiștilor în domeniul respectiv”¹⁴.

Bibliografie

1. ASHCROFT, L. Developing competencies, critical analysis and personal transferable skills in future information professionals. In: *Library Review*. 2004, nr. 53(2), p. 82-88.
2. *Euroreferențialul I&D*: [online]. Ed. a 2-a revăzută integral/ trad.: Julieta Moleanu, Marie Trancu-Boscoff, Nicoleta Marinescu. 2005. [accesat 29.05.2015]. Disponibil pe Internet: http://www.bmms.ro/continut/doc/P13_Euroref.pdf
3. FAURE, E. et al. *Learning to Be: The World of Education Today and Tomorrow*. Paris: UNAESCFO, 1972, p.181-182.
4. *IFLA/UNESCO Manifestul bibliotecii publice*: [online]. 1994. [accesat 29.05.2015]. Disponibil pe Internet: <http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/manif.htm>.

¹³ Anthony Robbins. *Deciziile sunt cheia schimbării*: Audiobook: [resursă electronică]. București: Audiosfera, 2007. [accesat 29.05.2015]. Disponibil pe Internet: <http://www.librarie.net/carte/86258/Deciziile-sunt-cheia-schimbarii-Audiobook-volum-Athony-Robbins&nia=1144>

¹⁴ Ion Stoica. *Sensul schimbării în universul infodocumentar*. Constanța: Ex Ponto, 2009, p. 133.

5. JAFFE, Adam B; TRAJTENBERG, Manuel. *Patents, Citations, and Innovations: A Window on the Knowledge Economy*. Cambridge: MIT Press, 2002.
6. ROBBINS, Anthony. *Deciziile sunt cheia schimbării*: Audiobook: [resursă electronică]. București: Audiosfera, 2007 [accesat 29.05.2015]. Disponibil pe Internet <http://www.librarie.net/carte/86258/Deciziile-sunt-cheia-schimbarii-Audiobook-volume-Anthony-Robbins&nia=1144>
7. ROBBINS, Anthony. *Putere nemărginită*. București: Amaltea, 2001.
8. STOICA, Ion. *Sensul schimbării în universul infodocumentar*. Constanța: Ex Ponto, 2009.
9. STOICA, Ion. *Structuri și relații informaționale în dezvoltarea învățământului și a cercetării românești*. București: Alternative, 1997.
10. *Un posibil cadru european al calificărilor în perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți*: Document de lucru al Comisiei Europene [online]. Bruxelles, 2005. [accesat 29.05.2015]. Disponibil pe Internet: <http://www.edu.ro/index.php/articles/3342>
11. VARLEJS, Jana. *Dezvoltarea profesională continuă: Principii și acumularea celei mai bune experiențe*: [online]. 2008. [accesat 29.05.2015]. Disponibil pe Internet: <http://www.ifla.org/files/assets/cpdwl/guidelines/cpdwl-qual-guide-ro.pdf>.
12. WOOLLS, Blanche. Continuing professional education to continuing professional development and workplace learning: the journey and beyond. In: *Continuing Professional Development - Preparing for New Roles in Libraries: A Voyage of Discovery: Sixth World Conference on Continuing Professional Development and Workplace Learning for the Library and Information Professions*. München: Saur, 2005, p. 14-25.

